

Каралды
ДТЖО
 С.К. Ермуханбетов
« » _____ 2024

Бекітемін
«Тасты ауылының жалпы орта білім
беретін мектебі» КММ-ның
директоры:
 Р. Я. Османова
« » _____ 2024

«Мұрагер» дебат клубының ЖОСПАРЫ

Жетекшісі:

Балмаганбетов С.Ж.
,

2024-2025 оқу жылы

ТҮСІНІК ХАТ

«Дебат қозғалысы – жаңа заман талабы» - білім беру бағдарламасы білімнің гуманитарлық жүйесін нақты көздейтін жаңа бағыттағы үйірме. Оқушылар мен ұстаздарды да пікір-сайыстарға араластыруға, өз бетімен ізденуге, білім алу және жалпы шығармашылық белсенділігін арттыруға көзделген. Пікір-сайыстарға дайындық барысында оқушылар белгілі – бір тақырып бойынша мәлімет жинастырып, оларды қарама – қарсы бағыттарды қолдайтын екі түрлі позицияға арналған жоспарға топтастырылады. Жас пікірсайысшылар ең танымал және көп таралған АПФ (Американдық Парламенттік Форматы) форматында ойнайды. Олар жақтау және даттау топтарының кейстері. Осының нәтижесінде оқушылар кез-келген мәселеге біржақты көзқараста болудан арылып, терең, сын тұрғысынан оқушыларды, сонымен қатар парламент мүшелерін (класс оқушыларын) бөлудің әртүрлі жолдарын қарастыруға болады. Мысалы: психологиялық тренинг, сергіту, ойын элементтері арқылы, екінші СТО элементі жуан, жіңішке стратегиясы арқылы сұрақ жетегімен бөлуге болады. Жалпы пікір- талас, талқылау, дискуссия, диалог, бір мәселені көпшіліктің талқысына салу ақиқатқа жетудің ең кең тараған және оң нәтиже бере алатын формасы болып табылады. Алайда бұның да өз қыр-сырлары көп. Ең алдымен ол пікір-сайыстыратын мәселенің күрделілігі, кез-келген мәселе бойынша біріміз ақиқат деп білетін нәрсе басқаға мүлде олай емес.

Пікір – талас барысында адамдар ортақ мәселе жайлы өз пікірлерін ортаға салады, олардың әр түрлі болуы заңды, пікір сайыстар арқылы тараптар ой бөлуге, өз көзқарастарының кемшіліктерін ашып, оларды ұштауға, кемелдендіруге мүмкіндік алады. Қысқасы, ақиқаттың ең озық таразысы көзқарастар бәсекесі. Пікір-сайыс логикалық, психологиялық, адамгершілік және көптеген басқа аспектілерді қамтиды. Үлкен додалар өткізіп, оқушылардың лидерлерін анықтауға тигізер септігі бар.

Өзіндік көзқарасы бар, айналаны сыни тұрғыдан барлап, бағалайтын, шешім шығаруда өзгенің ойын таразылап, өз ойын өткізуге сенімді тұлға қалыптасуына септігі тиеді. Әртүрлі саладағы ғылымның теориясы мен практикасына терең бойлау былай тұрсын, оның тарихы, маңыздылығы, өміршендігі, пайдасы мен зиянында таразылай алатын дәрежеге жеткізеді. Білім беру бағдарламасының жан-жақты, тереңдетілген жайын ашады..

Пікір-сайыс әдеттегі пән олимпиадалары секілді. Жүйемен өткізілетін әр түрлі деңгейдегі пікір-сайыс бәсекелері арқылы жүзеге асыруға болады.

Олимпиадаларда оқушылар тек бір пән бойынша ғана білімдерін көрсете алса, пікір – сайыстарда олар жан – жақты, әр түрлі салалардағы білімдерін көрсетіп, жетілдіре алады. Пікір – сайыстардың әдеттегі олимпиадалардан айырмашылығы да, артықшылығы да осында. Үйірме оқушының тұлға, азамат ретіне жетілуіне, білім алуға деген қызығушылығының артуына зор ықпал етуі сөзсіз. Сонымен бірге пікір – сайыс бағдарламасы жаңа орта білім беру жүйесінің идеяларымен толық үйлеседі деуге де негіз бар.

Мақсаты:

Заман талабының сұранысына саласы жетік, адами құндылықты жанына серік еткен, айналасына сын көзбен қарап, қоғамдық өмірге белсене араласатын жастардың жаңа буынын қалыптастыру. Мектеп оқушыларын үйірмеге тарту. Мектепшілік пікірсайыс турнирлерін ұйымдастыру, үздіктерді анықтап, ынталандыру. Мектеп намысын қорғайтын үздік оқушыларды анықтау. Мектеп оқушыларын мектепаралық, қалалық, облыстық, республикалық, халықаралық пікірсайыс турнирлеріне қатыстыру, тәжірибе алмасу арқылы үздік нәтижелерге қол жеткізу.

Міндеттері:

- Оқушылардың шығармашылық қабілеттерінің айқындалуына мүмкіндік беру;
- Шешендік өнер және жұрт алдында сөйлеу мәдениеті қалыптасқан талантты жастарды анықтау;
- Мектеп оқушылары арасында пікір-сайыстың деңгейін көтеру;
- Мектеп оқушыларының сын тұрғысынан ойлауын дамыту;
- Өз Отаны Қазақстан, оның басты құндылықтарын құрмет тұтып, мақтаныш сезімдерін қалыптастыру;
- Оқушылардың жауапкершілігінің және танымдық қабілеттерін түрлі пікірталастар арқылы ортаға салу;
- Оқушыларды коммуникативтілікке, сөйлеу мәдениетіне, сөз өнеріне, тұжырымды ойын дәлелдей білуге баулу;
- Оқушының өзін – өзі тәрбиелеуіне, өзін жіне өзгені бағалай білуге үйрету;
- Сұлулықты түсіне білуге, өз Отанына, атамекеніне деген патриотымыз.
- Білікті, оқу – тәрбие беру;
- Мектептің үздік оқушыларын анықтап, аудандық, қалалық, облыстық, республикалық, халықаралық пікірсайыс турнирлеріне қатыстыру.

Күтілетін нәтиже:

- Мектеп оқушыларының бос уақытын тиімді пайдалану;
- Пікірсайыс арқылы белсенді азаматтық позициясы бар, жаңарған қоғамның жаңа азаматтары тәрбиеленеді.
- Басқа адамдардың көзқарастарымен санаса алатын озық ойлы азаматтардың қатарын көбейту;

№	Тақырыптар	Формасы	Мерзімі
	Пікір сайыс туралы түсінік		
1	Пікір-сайыс деген не?	Дәріс	Қыркүйек, 2024
2	Пікір-сайыс принциптері.	Дәріс	
3	Пікір-сайыс стильдері.	Дәріс	
4	ЖОО байланыс	Тренинг	
5.	«Ұшқыр ой алаңы» аудандық – аймақтық турнирге қатысу	Пікір-талас	Қазан,2024
6	Қарар жазу түрлері, үлгілері.	Дәріс	
8	Қарар шығару.	Дәріс	
9	Физическая культура должна требоваться от всех учащих в средней и старшей школе. Physical education should be required from all students in middle and high school.	Пікір-талас	
10	«Тіл тағдыры – ел тағдыры»	Пікір-талас	Қазан,2024
11	Критерий – мақсаты. Критерий құндылығы.	Дәріс	
12	Ә.Марғұланның 120 жылдығына арналған мектепшілік турнир	Пікір-талас	
13	Қарарға арнап критерий шығару, оған сараптама жасау. Критерийді негіздеу	Дәріс	
13	Дебат ұйымдастыру «Гражданин мира и человек без родины –одно и тоже»?	Пікір-талас	Қараша,2024
14	Критерийдің қарар және аргументтермен байланысы.	Дәріс	
15	Энциклопедиялық сөздікпен жұмыс жасау.	Дәріс	
16	Дебат ұйымдастыру. «Бұл палата білімді болу-тәрбиенің ең жоғарғы шегі» деп есептейді	Пікір-талас	
17	Ақыл шабуылы-аргумент құрастырудағы алғашқы қадам.	Дәріс	Желтоқсан, 2024
18	“Тәуелсіздік бәрінен қымбат”. Аудандық пікірсайыс турнирі	Пікір-талас	
19	Аргумент құрастыру.	Дөңгелек үстел	
20	Аргумент құрылысы.	Дәріс	
21	Аргументті қолдау.	дөңгелек үстел	Қаңтар,2025
22	Дебат ұйымдастыру. «Діни сауаттылық – өскелен ұрпақ негізі».	Пікір-талас	
23	Зерттеу мен дәлелдер. Мәлімет жинау, мамандармен сұхбат.	Дәріс	
24	Дәлелдердің түрлері: куәландыру, фактілер, статистикалық мәліметтер, шолулар.	Дәріс	
22	Жақтау кейсінің үлгісі. Даттау кейсінің үлгісі.	Дәріс	

23	Дебат ұйымдастыру. «Заманауи ғылым және білім».	Пікір-сайыс	Наурыз, 2025
25	Спикерлердің рольдері.		
26	Каждый ученик должен играть на музыкальном инструменте. Each student must play a musical instrument	Пікір-талас	
27	Нәтижелі сұрақ қою әдістері.	Дәріс	
28	Сұрақтардың тізбегін құрастыру.	Пікір алмасу	
29	Төрешілік	Дәріс	Сәуір,2025
30	Қарсы сұрақ – жауап кезіндегі спикерлердің өзін-өзі ұстауы. БП «Электрондық кітапханалар адамзаттың тарихи-мәдени мұрасының құнсыздануына әкеледі», -деп санайды.	Дәріс Пікір-талас	
31	Турнир ұйымдастыру ережелері	Дәріс	
32	Дебат ұйымдастыру. «Қазақстандағы панасыз және мүгедек балалар»	Пікір-талас	
33	Детям нельзя позволять пить газировку. Children should not be allowed to drink soda.	Пікір-талас	Мамыр,2025
34	«Эта палата предлагает ввести обязательную школьную форму»	Пікір-талас	
	Қорытынды.		

- Оқушылардың өз бетімен білім алуға, ізденуге дағдыландырады;
- Оқушылардың бір-бірімен тығыз қарым-қатынас жасауларына, пікір алмасуына, қарым-қатынас диалогін орнатуға мүмкіндік туғызады.
- Саяси сана сезімі, қоғамға көзқарасы ерекшеленеді
- Оқулық арқылы берілетін әдеби құндылықты терең меңгереді.
- БАҚ құралдарын, кітапхана оқулықтарынан қажетті мәліметті ала алады.
- Жұрт алдындағы сайыстарға еркін катысады.
- Заман талабына сай туындаған жастардың өзекті мәселерін талқылап оның шешілу жолында үздік ұсыныстар дайындау.

2024-2025 оқу жылындағы «Мұрагер» дебат клубның жүргізілген жұмыстар анықтамасы

2024-2025 оқу жылында мұрагер дебат клубына ең алдымен жаңа клуб мүшелерін қабылдау жұмысы жүргізілді. Клубқа жаңа келген оқушыларға дебат тууралы түсініктер және осы пікір сайыстың маңыздылығы туралы айтылды. Жас пікірсайысшылар ең танымал және көп таралған АПФ (Американдық Парламенттік Форматы) форматында ойнайды. Олар жақтау және даттау топтарының кейстері. Осының нәтижесінде оқушылар кез-келген мәселеге біржақты көзқараста болудан арылып, терең, сын тұрғысынан оқушыларды, сонымен қатар парламент мүшелерін (класс оқушыларын) бөлудің әртүрлі жолдарын қарастыруға болады. Мысалы: психологиялық тренинг, сергіту, ойын элементтері арқылы, екінші СТО элементі жуан, жіңішке стратегиясы арқылы сұрақ жетегімен бөлуге болады. Жалпы пікір-талас, талқылау, дискуссия, диалог, бір мәселені көпшіліктің талқысына салу ақиқатқа жетуді біледі. дебат клубы ары қарай жоспар бойынша: Қарар жазу түрлері, үлгілері. Қарар шығару. Физическая культура должна требоваться от всех учащихся в средней и старшей школе. Physical education should be required from all students in middle and high school. «Тіл тағдыры – ел тағдыры» Критерий – мақсаты. Критерий құндылығы. Ә.Марғұланнның 120 жылдығына арналған мектепшілік турнир өткізілді балалар бар қызығушылықпен белесене қатысты. Атап айтсақ Қызыр Еркежан, Кунысбекова Мерей берілген тақырып барысында маңызды мәселелерді талқылап, өздерінің ароторлық қабілеттерін шыңдап, топ арасында ерекше білімдерін көрсете білді.

Осы жарты жылдықта дебатқа қатысу барысында оқушылар өздерін жақсы жақтан көрсетті ар сайысқа өздерінің зілді сөз ұшқыр ойларын танытып жеңәске жетуге талпынды. Болашақта баллардан жақсы дебат ойыншысы шығаруға болатын сеземін әрі соны жасаймыз.

2024-2025 оқу жылы «Мұрагер» дебат клубының оқушылар тізімі

Қызыр Еңлік

7-сынып

Касымов Санжар

7-сынып

Қызыр Еркежан

8-сынып

Кунисбекова Мерей

8-сынып

Ахмед Дилназ

9-сынып

Даниярова Амина

9-сынып